

Consiliul pentru Standarde Ocupaționale și Atestare
Unitatea de Cercetare și Servicii Tehnice

STANDARD OCUPATIONAL

Ocupația: Expeditor transport rutier

Domeniul: Transporturi și depozitare

București 2000

Unitatea pilot:

Uniunea Națională a Transportatorilor Rutieri din România

Coordonator proiect standard ocupațional:

Viorel Pătroescu

Membrii echipei de redactare a standardului ocupațional:

Manuel Mihail Momete

Marius Laurențiu Cristescu

Referenți de specialitate:

Florian Aron

Iuliana Cristescu

Standard aprobat COSA la data de 11-07-2000

Cod COSA: L - 294

© copyright 2000 , COSA - U.C.S.T.

Toate drepturile asupra acestui document sunt rezervate.

Acesta nu poate fi reprodus parțial sau integral, nu poate fi folosit sau citat în alte lucrări fara acordul COSA.

Expeditor transport rutier

Descrierea ocupației

Acest standard ocupational descrie activitatea de expeditor rutier.

Prin activitatea de expeditii se înțelege organizarea deplasării mărfii de la furnizor la destinatar.

Rolul expeditorului rutier este de a stabili legătura între proprietarul mărfii sau cel care dispune de marfă, transportatorii rutieri și ceilalți furnizori de servicii implicați în efectuarea expeditiei.

În schimbul unui comision primit de la persoana care dispune de marfă expeditorul se obligă față de acesta să efectueze toate operațiunile necesare pentru deplasarea mărfurilor de la vânzător la cumpărător în condiții optime din punct de vedere economic, al siguranței mărfurilor și al duratei de transport. În acest scop este necesar ca expeditorul rutier să cunoască toate reglementările naționale și internaționale referitoare la transporturi, operațiuni vamale, asigurări, contracte comerciale.

În gama de servicii pe care le poate oferi expeditorul rutier se numără:

- efectuarea calculațiilor tarifare referitoare la transport și la activitățile conexe
- alegerea mijlocului de transport optim
- stabilirea rutelor optime de transport
- ambalarea mărfii și marcarea coletelor
- asigurarea mărfurilor împotriva riscurilor ce pot apărea pe timpul transportului
- efectuarea formalităților vamale de import, export și tranzit
- emiterea de documente proprii, elaborate de organizația internațională a expeditorilor (FIATA) prin care se asigură deplasarea mărfurilor în condiții optime (FCR, FCT, FBL, FWR)
- transportul mărfurilor în regim de grupaj (coletărie), ceea ce înseamnă gruparea mai multor partide de marfă în același mijloc de transport
- urmărirea derulării transportului și informarea clienților cu privire la poziția mărfurilor
- depozitarea mărfurilor în vederea distribuției sau după colectarea acestora în vederea expeditiei
- antrepozitarea sau plasarea în regim de supraveghere vamală a mărfurilor
- organizarea transportului mărfurilor și a formalităților vamale specifice la târguri și expoziții internaționale.

Având în vedere complexitatea și varietatea serviciilor pe care le poate oferi, expeditorul rutier trebuie să aibă un bagaj de cunoștințe solid, să fie o persoană dinamică, dispusă întotdeauna să-și îmbogățească cunoștințele.

Expeditoarea transport rutier

UNITĂȚILE DE COMPETENȚĂ

Domeniile de competență

Competențe fundamentale

Competențe specifice

Unitățile de competență

Comunicarea la locul de muncă
Munca în echipă

Alegerea furnizorilor de transport și servicii conexe
Comandarea serviciilor de transport și a serviciilor conexe transportului către subcontractanți
Corectarea neconformităților apărute în cursul efectuării
Elaborarea calculației de costuri
Elaborarea cargoplanului
Elaborarea ofertei proprii
Încheierea contractelor cu clienții
Recepționarea și verificarea documentelor care atestă efectuarea serviciilor
Urmărirea executării transportului și serviciilor conexe

Comunicarea la locul de muncă

Descrierea unității

ELEMENTE DE COMPETENȚĂ	CRITERII DE REALIZARE
1. Transmiterea și recepționarea informațiilor	1.1 Informațiile sunt transmise numai către persoane autorizate, respectând raporturile ierarhice operative și funcționale 1.2 Transmiterea informațiilor se face în timp util 1.3 Informațiile transmise sunt reale și complete 1.4 Comunicarea cazurilor speciale este realizată imediat 1.5 Solicitățile de informații sunt logice și precise
2. Participarea la discuții pe teme profesionale	2.1 Problemele profesionale sunt discutate și rezolvate de o manieră acceptată de toți membrii grupului 2.2 Modul de adresare este politicos 2.3 Temele abordate sunt prezentate cu claritate și fără reținere 2.4 În timpul discuțiilor este respectat dreptul la opinie al tuturor participanților 2.5 Concluziile și deciziile luate de șeful ierarhic al grupului sunt însușite de toți membrii

Gama de variabile

Persoane autorizate : persoane abilitate prin regulamentul de ordine interioară
Șefi ierarhici: sefi compartimente, directori
Forme de comunicare : scrisă, orală (directă sau prin mijloace de transmitere la distanță)
Echipamente de comunicație : telefon, fax, calculator (e-mail)

Ghid pentru evaluare

Cunoștințele necesare se referă la:
Limbaaj de specialitate
Modul de folosire a echipamentelor de comunicație

La evaluare se vor urmări:
Modul de adresare și formulare a problematicii
Modul de folosire a limbajului specific
Respectarea raporturilor ierarhice
Capacitatea de comunicare

—

Munca în echipă

Descrierea unității

ELEMENTE DE COMPETENȚĂ	CRITERII DE REALIZARE
1. Stabilirea sarcinilor membrilor echipei	1.1 Sarcinile și competențele membrilor echipei sunt stabilite funcție de rolul fiecăruia în executarea expediției 1.2 Sarcinile și competențele membrilor echipei sunt stabilite funcție de sarcinile echipei
2. Urmărirea realizării sarcinilor	2.1 Îndeplinirea sarcinilor individuale este realizată în totalitate și la toți parametrii impuși 2.2 Acordarea sau solicitarea de asistență se face argumentat și prompt 2.3 Îndeplinirea sarcinilor echipei este realizată printr-un mod de acțiune acceptat de toți membrii echipei 2.4 Realizarea sarcinilor individuale se face în coordonare cu ceilalți membri ai echipei, responsabilitatea fiind asumată pentru rezultatul echipei 2.5 Munca în echipă este efectuată recunoscând drepturile membrilor

Gama de variabile

Echipă – persoanele care concură la efectuarea expediției
Parametrii impuși – condițiile specificate în comenzi

r

Ghid pentru evaluare

Cunoștințele necesare se referă la:
Instrucțiuni de lucru
Schema organizatorică și raporturile ierarhice și funcționale
Componenta echipei

La evaluare se vor urmări:
Capacitatea de organizare a muncii în echipă
Capacitatea de colaborare în cadrul echipei
Capacitatea de comunicare
Modul de asumare și îndeplinire a sarcinilor

Alegerea furnizorilor de transport și servicii conexe

Descrierea unității

ELEMENTE DE COMPETENȚĂ	CRITERII DE REALIZARE
1. Analizarea listei furnizorilor de transport și servicii conexe	1.1 Furnizorii de transport și servicii conexe selectați au posibilități tehnice de executare a serviciilor 1.2 Furnizorii de transport și servicii conexe selectați au probitate profesională unanim recunoscută 1.3 Furnizorii de transport și servicii conexe selectați au activitate anterioară corespunzătoare
2. Analizarea ofertelor furnizorilor de transport și servicii conexe	2.1 Furnizorii de transport și servicii conexe selectați au oferte care satisfac condițiile comenzii 2.2 Furnizorii de transport și servicii conexe au oferte cu un raport calitate/preț competitiv

Gama de variabile

Posibilități tehnice : mijloace de transport, agreări, licențe, contracte

Ofertă : preț, timp, siguranță, rută

Ghid pentru evaluare

Cunoștințele necesare se referă la:

Informații tehnice și comerciale despre mijloacele de transport rutier

Informații despre modul de desfășurare a transporturilor

Informații vamale

Informații despre asigurări

Informații despre contractele comerciale

Convenții internaționale (CMR, TIR, Tranzit comunitar, ATA, CPD, CEMT, ADR, AETR), acorduri bilaterale, reglementări specifice țărilor din aria deservită în domeniul transportului rutier

La evaluare se vor urmări:

Capacitatea de analiză

Imparțialitatea

—

Comandarea serviciilor de transport și a serviciilor conexe transportului către subcontractanți

Descrierea unității

ELEMENTE DE COMPETENȚĂ	CRITERII DE REALIZARE
1. Verificarea ofertelor furnizorilor	1.1 Furnizorii selectați au oferte care satisfac condițiile comenzii clientului 1.2 Suma costurilor serviciilor comandate furnizorilor este mai mică
2. Elaborarea și transmiterea comenzilor de transport către furnizori	2.1 Condițiile comenzilor către furnizori corespund cu ofertele acestora 2.2 Comenzile către furnizori sunt transmise în timp util 2.3 Furnizorii confirmă executarea comenzilor în timp util

Gama de variabile

Ofertă : preț, timp, siguranță, rută

Ghid pentru evaluare

Cunoștințele necesare se referă la:

Geografia ariei deservite și rutele comerciale

Matematică elementară (cele patru operații)

Limbă de circulație internațională

Informații tehnice și comerciale despre mijloacele de transport rutier

Informații despre modul de desfășurare a transporturilor

Informații vamale

Informații despre asigurări

Informații despre contractele comerciale

Convenții internaționale (CMR, TIR, Tranzit comunitar, ATA, CPD, CEMT, ADR, AETR), acorduri bilaterale, reglementări specifice țărilor din aria deservită în domeniul transportului rutier

La evaluare se vor urmări:

Capacitatea de analiză

Rapiditatea și rigoarea întocmirii comenzilor

Abilitatea de folosire a mijloacelor de comunicație

—

Corectarea neconformităților apărute în cursul efectuării comenzilor

Descrierea unității

ELEMENTE DE COMPETENȚĂ	CRITERII DE REALIZARE
1. Identificarea neconformităților apărute	1.1 Programul stabilit inițial pentru desfășurarea expediției este respectat
2. Corectarea neconformităților	1.2 Furnizorii de transport și servicii conexe respectă condițiile
	2.1 Soluția identificată pentru corectarea neconformității implică un cost suplimentar minim
	2.2 Soluția identificată pentru corectarea neconformității implică un timp suplimentar minim
	2.3 Soluția identificată pentru corectarea neconformității este cea impusă de client

Gama de variabile

Furnizori : de servicii de transport, de servicii conexe (formalități vamale, completări documente, transbordări, depozitări, asigurări)

Ghid pentru evaluare

Cunoștințele necesare se referă la:

Geografia ariei deservite și rutele comerciale

Limbă de circulație internațională

Informații tehnice și comerciale despre mijloacele de transport rutier

Informații despre modul de desfășurare a transporturilor

Informații vamale

Informații despre asigurări

Informații despre contractele comerciale

Convenții internaționale (CMR, TIR, Tranzit comunitar, ATA, CPD, CEMT, ADR, AETR), acorduri bilaterale, reglementări specifice țărilor din aria deservită în domeniul transportului rutier

La evaluare se vor urmări:

Capacitatea de analiză

Abilitatea de a găsi informațiile necesare în documentația disponibilă

Capacitatea de comunicare

Abilitatea de negociere

Abilitatea de folosire a mijloacelor de comunicație

Rapiditatea în luarea deciziilor

–

Elaborarea calculației de costuri

Descrierea unității

ELEMENTE DE COMPETENȚĂ	CRITERII DE REALIZARE
1. Analizarea rutelor comerciale	1.1 Ruta aleasă este cea mai scurtă 1.2 Ruta aleasă este cea mai sigură 1.3 Ruta aleasă este cea impusă
2. Selectarea ofertelor furnizorilor de transport și servicii conexe	2.1 Furnizorii selectați au activitate anterioară care satisface cerințele 2.2. Furnizorii selectați au cele mai bune oferte
3. Stabilirea costurilor pentru serviciul de expediție	3.1 Costul stabilit este minim 3.2 Costul este stabilit pentru timp minim de expediție 3.3 Costul este stabilit pentru siguranța maxima a expediției

Gama de variabile

Furnizori : de servicii de transport, de servicii conexe (formalități vamale, completări documente, transbordări, depozitări, asigurări)

Parametrii expediției : cost, timp, siguranța, ruta

Ofertă : preț, timp, siguranță, rută

Ghid pentru evaluare

Cunoștințele necesare se referă la:

Geografia ariei deservite și rutele comerciale

Matematică elementara (cele patru operații)

Limbă de circulație internațională

Informații tehnice și comerciale despre mijloacele de transport rutier

Informații despre modul de desfășurare a transporturilor

Informații vamale

Informații despre asigurări

Informații despre contractele comerciale

Convenții internaționale (CMR, TIR, Tranzit comunitar, ATA, CPD, CEMT, ADR, AETR), acorduri bilaterale, reglementari specifice țărilor din aria deservita în domeniul transportului rutier

La evaluare se vor urmări:

Capacitatea de analiză

Rapiditatea și rigoarea calculului de cost

Abilitatea de a găsi informațiile necesare în documentația disponibilă

—

Elaborarea cargoplanului

Descrierea unității

ELEMENTE DE COMPETENȚĂ	CRITERII DE REALIZARE
1. Culegerea și analizarea informațiilor necesare întocmirii cargoplanului	1.1 Marfa care trebuie transportată este ambalată 1.2 Marfa care trebuie transportată este clasificată ADR
2. Analizarea posibilităților de stivuire și necesităților de amarare a mărfii în mijlocul de transport	2.1 Modul de ambalare a mărfii permite stivuirea 2.2 Modul de ambalare permite încărcarea mărfii în mijlocul de transport fără a da posibilitatea de deplasare
3. Stabilirea mijlocului de transport	3.1 Mijlocul de transport ales corespunde cu tipul mărfii și modul ei de ambalare 3.2 Mijlocul de transport ales permite încărcarea întregii cantități de

Gama de variabile

Tipul mărfii : mărfuri periculoase (clasificate ADR), mărfuri normale, lichide sau pulberi în vrac, mărfuri

Ghid pentru evaluare

Cunoștințele necesare se referă la:

Matematică elementară (cele patru operații)

Informații tehnice și comerciale despre mijloacele de transport rutier

Informații tehnice și comerciale despre mărfuri

Informații tehnice și comerciale despre modurile de ambalare a mărfurilor

Informații tehnice și comerciale despre modurile de amarare a mărfurilor

La evaluare se vor urmări:

Capacitatea de analiză

Rigoarea de calcul

—

Elaborarea ofertei proprii

Descrierea unității

ELEMENTE DE COMPETENȚĂ	CRITERII DE REALIZARE
1. Analizarea ofertelor similare de pe piață și compararea lor cu posibilitățile proprii	1.1 Oferta aleasă are cel mai bun preț 1.2 Oferta aleasă are cel mai scăzut timp de expediție 1.3 Oferta aleasă are cea mai mare siguranță a expediției 1.4 Costurile proprii sunt mai mici ca oferta pieței pentru timp de expediție, siguranță și ruta impusă (în caz ca exista o astfel de condiție) similare
2. Stabilirea condițiilor minime și maxime ale ofertei proprii	2.1 Condițiile oferite sunt cele minime acceptabile, astfel încât profitul să fie maxim 2.2 Performanțele oferite sunt maxime 2.3 Parametrii stabiliți ai expediției asigură acceptarea ofertei de către client și profitul maxim posibil

Gama de variabile

Parametrii expediției : cost, timp, siguranță, rută
Ofertă : preț, timp, siguranță, rută
Performanțe : timp minim, siguranță maximă

Ghid pentru evaluare

Cunoștințele necesare se referă la:
Geografia ariei deservite și rutele comerciale
Limbă de circulație internațională
Informații tehnice și comerciale despre mijloacele de transport rutier
Informații despre modul de desfășurare a transporturilor
Informații vamale
Informații despre asigurări
Informații despre contractele comerciale
Convenții internaționale (CMR, TIR, Tranzit comunitar, ATA, CPD, CEMT, ADR, AETR), acorduri bilaterale, reglementari specifice țărilor din aria deservita în domeniul transportului rutier

La evaluare se vor urmări:
Capacitatea de analiză multicriterială
Rapiditatea și rigoarea elaborării ofertei
Capacitatea de comunicare
Abilitatea de folosire a mijloacelor de comunicație

–

Încheierea contractelor cu clienții

Descrierea unității

ELEMENTE DE COMPETENȚĂ	CRITERII DE REALIZARE
1. Negocierea termenilor contractuali	1.1 Condițiile negociate sunt cele minime acceptabile de către client 1.2 Profitul rezultat în urma executării comenzii în condițiile negociate este maxim
2. Verificarea posibilității de executare a comenzii	2.1 Condițiile enunțate în comanda de expediție pot fi respectate 2.2 Mijloacele de transport necesare pentru efectuarea expediției sunt disponibile
3. Încheierea contractului cu clienții	3.1 Condițiile comenzii primite corespund cu condițiile negociate 3.2 Condițiile comenzii primite sunt legale

Gama de variabile

Ofertă : preț, timp, siguranță, rută

Ghid pentru evaluare

Cunoștințele necesare se referă la:

Limbă de circulație internațională

Informații tehnice și comerciale despre mijloacele de transport rutier

Informații despre modul de desfășurare a transporturilor

Informații vamale

Informații despre asigurări

Informații despre contractele comerciale

La evaluare se vor urmări:

Rigoarea comparației condițiilor din oferta cu cele specificate în comandă

Capacitatea de analiză

Capacitatea de comunicare

Abilitatea de negociere

—

Recepționarea și verificarea documentelor care atestă efectuarea serviciilor

Descrierea unității

ELEMENTE DE COMPETENȚĂ	CRITERII DE REALIZARE
1. Verificarea documentelor de	1.1 Documentele de transport corespund cu transporturile comandate și efectiv executate 1.2 Documentele de transport sunt corect întocmite și conțin toate elementele care certifică executarea transporturilor
2. Verificarea facturilor trimise de furnizorii de transport și servicii	2.1 Serviciile facturate de furnizori sunt cele comandate și efectiv executate 2.2 Specificațiile facturilor furnizorilor atestă că serviciile au fost corect
3. Înregistrarea și arhivarea documentelor	3.1 Expediția a fost executată în totalitate 3.3 Nu există litigii cu clienții 3.4 Tariful pentru efectuarea expediției a fost încasat de la clienți 3.5 Nu există litigii cu furnizorii de transport și servicii conexe 3.6 Furnizorii de transport și servicii conexe au fost plătiți

Gama de variabile

Documente de transport : scrisori de trăsura CMR

Furnizori : de servicii de transport, de servicii conexe (formalități vamale, completări documente, transbordări, depozitări, asigurări)

Ghid pentru evaluare

Cunoștințele necesare se referă la:

Geografia ariei deservite și rutele comerciale

Limbă de circulație internațională

Informații tehnice și comerciale despre mijloacele de transport rutier

Informații despre modul de desfășurare a transporturilor

Informații vamale

Informații despre asigurări

Informații despre contractele comerciale

Convenții internaționale (CMR, TIR, Tranzit comunitar, ATA, CPD, CEMT, ADR, AETR), acorduri bilaterale, reglementari specifice țărilor din aria deservită în domeniul transportului rutier

La evaluare se vor urmări:

Capacitatea de analiza

Abilitatea de a găsi informațiile necesare în documentația disponibilă

Rigoarea de calcul

—

Urmărirea executării transportului și serviciilor conexe

Descrierea unității

ELEMENTE DE COMPETENȚĂ	CRITERII DE REALIZARE
1. Controlarea predării mărfii de către expeditor și preluării ei de către destinatar	1.1 Marfa este pusă la dispoziție de expeditor la locul, timpul și în condițiile specificate în comanda de expediție 1.2 Marfa se prezintă aparent conform descrierii din comanda de expediție 1.3 Marfa este însoțită de documentele necesare 1.4 Marfa este preluată de destinatar la locul, timpul și în condițiile
2. Controlarea furnizorilor asupra modului în care execută serviciile ce le-au fost comandate	2.1 Furnizorii de servicii de transport pun la dispoziție mijloacele de transport la timpul și locul convenit, însoțite de documentele necesare 2.2 Furnizorii de servicii de transport respectă duratele de transport convenite 2.3 Furnizorii de servicii conexe transportului execută întocmai comenzile

Gama de variabile

Furnizori : de servicii de transport, de servicii conexe (formalități vamale, completări documente, transbordări, depozitări, asigurări)

Ghid pentru evaluare

Cunoștințele necesare se referă la:

Geografia ariei deservite și rutele comerciale

Limbă de circulație internațională

Informații tehnice și comerciale despre mijloacele de transport rutier

Informații despre modul de desfășurare a transporturilor

Informații vamale

Informații despre asigurări

Informații despre contractele comerciale

Convenții internaționale (CMR, TIR, Tranzit comunitar, ATA, CPD, CEMT, ADR, AETR), acorduri bilaterale, reglementări specifice țărilor din aria deservita în domeniul transportului rutier

La evaluare se vor urmări:

Capacitatea de analiză

Abilitatea de a găsi informațiile necesare în documentația disponibilă

Capacitatea de comunicare

Abilitatea de negociere

Abilitatea de folosire a mijloacelor de comunicație

–